

mig ubekendte Grunde, som førte til Ordningen ved Frederik den Ottendes Trontiltrædelse, kunne neppe tænkes at foreligge nu, og den Grund, at det er nemmest at skrive Civillisteloven af, som den var, er mig noget for svag til at opretholde en Uklarhed paa dette Punkt.

Ligesom det altsaa er klart, at Bernstorff Slot, naar Prins Valdemar ikke længere kan bruge det, bør falde tilbage til den danske Stat, saaledes bør det samme efter mine Meningsfællers og min Mening ogsaa være Tilfældet med Det gule Palæ, og derom stille vi derfor Ændringsforslag. Det er saa meget rimeligere, at disse Ændringsforslag stilles og gennemføres, som Civillisten jo snart, om 4—5, højst 6 Aar, jeg ved det ikke nøje, kommer til at raade over en væsentlig Del af Christiansborg Slot. Der bliver ikke alene Repræsentationslokaler, men, saa vidt jeg ved, ogsaa en kongelig Bolig paa Christiansborg Slot, og hvis dette Lovforslag gennemføres uforandret, vil der, naar Christiansborg Slot tages i Brug, ikke ske andet, end at Christian den Syvendes Palæ afleveres til Staten. Enkedronningen har saa det fjerde Palæ paa Amalienborg, og saa vilde Civillisten da have tilbage de to Palæer paa Amalienborg: foruden Enkedronningens Palæ, Christiansborg Slot, Fredensborg Slot, Sorgenfri Slot, Bernstorff Slot og Eremitagen. Hvad en Konge skal gøre med saa mange Slotte til ham personlig, er ikke til at forstaa — thi det vilde jo være urigtigt at opfatte Forholdet saaledes, at disse Slotte tillagdes hele den kongelige Slægt. Det, vi ville som Nationens Repræsentanter, er at bevilge Kongen 1 Mill. Kr. som Civilliste, for at han paa en værdig Maade kan repræsentere den danske Nation i sin høje Stilling samt tillægge ham Bolig i København og paa Landet, saaledes at han har fyrstelig Bopæl til at repræsentere den danske Stat og den danske Nation. Men det er ikke Meningen, at Civillistens Slotte kunne benyttes til Bopæl for andre Medlemmer af Kongehuset, idet det jo er en fastslaaet Kendsgerning, at den danske Nation vil tillægge sin Konge, sin Kronprins og eventuelt sin Kronprins' myndige Søn Bopæl og Apanage, men ikke den øvrige kongelige Familie. Hvad saa Kongen skal med saa mange Slotte, er ikke til at forstaa.

Det er saa meget mere urimeligt at tillægge Civillisten saa mange Bygninger, som det er klart, at som Forholdene udvikle sig, vil den danske Stat meget let komme til at faa Brug for Bygninger. Det

er nævnt i Betænkningen, at Udenrigsministeriet, som vi alle vide, ikke kan tænkes vedblivende at kunne klare sig under saa snævre Forhold, som det lever under i den gamle Gaard paa Kongens Nytorv. Nu kan man sige, at naar Christian VII.s Palæ bliver ledigt, naar Christiansborg Slot bliver færdigt, er der maaske en passende Anbringelse for Udenrigsministeriet, men vi have det samme Tilfælde paa alle Administrationens Omraade, at Arbejdet efterhaanden kræver mere Plads og sprænger Rammerne. Vi maa hvert Øjeblik leje Lokaler. Saa vidt jeg husker, er f. Eks. hele Sundhedsstyrelsen anbragt i Lokaler, Staten lejer. Skulde jeg fejle heri, er der i alt Fald ikke Tvivl om, at vi til vor øvrige Administration benytte en Mængde Lokaler, som Staten maa betale dyr Leje af; hele Jernbanetatens Administration bor f. Eks. til Leje. Der er ikke Tvivl om, at der kommer mere og mere til, som kræver Bygningsplads og Husrum her i København for Statens Vedkommende, og da er det ikke mere end rimeligt, at Staten ved Tronskiftet siger: Vi tillægge Kongen saa meget, som virkeligt tiltrænges for, at Kongen kan have en fyrstelig Bolig og paa en fuldt ud værdig Maade repræsentere den danske Nation. Men naar Kong Christian den Tiende faar alle de Lokaler, som ere paatænkt tillagte ham, Lokaler paa Christiansborg, et Palæ paa Amalienborg, en Sommerbolig paa Sorgenfri, en større og mere repræsentativ Sommerbolig paa Fredensborg, forekommer det mig rigtigt nok at være alt, hvad Kongen har Brug for og kan anvende for en Civilliste paa 1 Mill. Kr. om Aaret. Derfor er det ikke mere end naturligt og rimeligt, at vi med det samme sige: De øvrige Bygninger, som nu anvendes til Formaal, som vedrøre den kongelige Familie — det drejer sig her ogsaa om Christian IX.s Palæ, over hvilket der er tillagt Enkedronningen af England og Enkekejsersinden af Rusland en livsvarig Brugsret, ligeledes af Pietetshensyn overfor afdøde Christian IX —, falde til Staten, naar den nuværende Brugsret udløber. Det er herom, vi have stillet Ændringsforslag; om det sidste have vi ikke stillet udtrykkeligt Forslag, thi det Forhold vil vel indtræde af sig selv, men vi ere gaade saa vidt, som vi kunne, i Retning af at stille udtrykkelige Ændringsforslag i denne Henseende, og vi finde, at disse Ændringsforslag ere vel begrundede i Statens Interesse og paa ingen Maade gaa Kongen for nær. Vi maa huske, at vi staa her for at varetage Statens Interesser,